
Тема 3. Професійне спілкування та співпраця поліцейських з представниками засобів масової інформації та громадськості.

Мінімум інформації краще, ніж брехня.

Сесілія Ахерн. «Час мого життя».

Право на доступ до інформації є конституційним правом людини, яке передбачене і гарантоване наступними ключовими нормативно-правовими актами:

- **Конституція України (стаття 34)**
- **Закон України «Про звернення громадян»**
- **Закон України «Про інформацію»**
- **Закон України «Про доступ до публічної інформації»**

Інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Основні принципи інформаційних відносин

- гарантованість права на інформацію;
- відкритість,
- доступність інформації,
- свобода обміну інформацією;
- достовірність і повнота інформації;
- свобода вираження поглядів і переконань;
- правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації;
- захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Здійснення права громадян, а отже і ЗМІ, може бути обмежене законом:

- в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку;
- з метою запобігання заворушенням чи злочинам;
- для охорони здоров'я населення;
- для захисту репутації або прав інших людей;
- для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно;
- **для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.**

Хто такий журналіст?

В статті 1 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» зазначено, що *“журналіст” - це творчий працівник, який професійно збирає, одержує, створює і займається підготовкою інформації для засобів масової інформації, виконує редакційно-посадові службові обов'язки в засобі масової інформації (в штаті або на позаштатних засадах) відповідно до професійних назв посад (роботи) журналіста, які зазначаються в Державному класифікаторі професій України.*

Слід звернути увагу, що окрім
“традиційних” ЗМІ - преса,
телебачення і радіомовлення,
інформаційні агентства, з травня 2011
року **до ЗМІ відносяться і інтернет-
сайти.**

Співробітництво правоохоронних органів і ЗМІ

Для визначення взаємин ЗМІ та правоохоронних органів найбільше доцільно вживати термін "**взаємодія**", адже він характеризує спільну діяльність, що полягає у взаємозацікавленні в її результатах. Але для суб'єкта цих відносин — правоохоронних органів — визначальним є інший термін, а саме: "**використання можливостей ЗМІ**".

Основні напрямки взаємодії правоохоронних органів зі ЗМІ

- *формування суспільної думки щодо питань боротьби зі злочинністю;*
- *поглиблення правової поінформованості населення;*
- *інформування про діяльність правоохоронних органів;*
- *забезпечення розкриття та розслідування злочинів;*
- *профілактику правопорушень.*

При цьому, всі зазначені напрямки мають на меті формування **ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ** правоохоронної системи

Напрямки взаємодії зі ЗМІ з питань забезпечення розкриття й розслідування злочинів

- — *інформування населення про вчинені злочини;*
- — *запобігання та спростування чуток і дезінформації;*
- — *одержання інформації про обставини розслідуваних злочинів;*
- — *використання допомоги громадян у пошуку злочинців;*
- — *повідомлення з профілактичною метою про прийоми та способи дій злочинців;*
- — *дезінформація злочинців відносно планів та можливих дій правоохоронних органів;*
- — *внесення розладу й непевності в кримінальне середовище з метою внесення розладу в злочинні угруповання;*
- — *створення сприятливих умов для вирішення **ІНШИХ** слідчих і оперативних завдань.*

Інформування населення про вчинені злочини та про стан злочинності в цілому, а також про методи боротьби з нею — це, з **одного боку, реалізація права громадян на інформацію про те, що відбувається в суспільстві, а з другого боку — це потрібно для створення умов діяльності правоохоронних органів, забезпечення сприятливого клімату у взаємодії з населенням і ЗМІ**

Обов'язково слід пам'ятати, що у будь-якому випадку надана інформація має дві ключові характеристики – вона або **КОРИСНА**, або **ШКІДЛИВА** для виконання власних службових обов'язків! Тому, слід чітко усвідомлювати і оцінювати мету, цілі, час, місце і т.д. надання інформації.

Таємниця слідства

Інформація, як об'єкт таємниці досудового розслідування і судочинства в цілому, – це сукупність відомостей про діяльність слідчих та судових органів, заплановані заходи, результати роботи, шляхи вдосконалення боротьби зі злочинністю, методи та засоби реалізації покладених завдань, а також відомості про осіб, предмети, події, процеси, що необхідні для ефективної правоохоронної діяльності.

До таких даних належать усі одержані під час розслідування відомості: показання допитаних осіб, результати очних ставок, обшуків, відтворення обстановки та обставин події тощо.

УВАГА!!!

**Їх розголошення можливе з дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони
ВИЗНАЮТЬ МОЖЛИВИМ**

Відповідальність за розголошення

У відповідності до обставин і важливості розголошення інформації, що становить таємницю слідства чи то державну таємницю, встановлюється і міра відповідальності за це. Так, ст. 387 Кримінального кодексу України передбачає покарання у вигляді штрафу, виправних робіт чи то арешту. Розголошення ж державної таємниці може тягнути за собою і відповідальність у вигляді позбавлення волі.

Хто повинен готувати й видавати інформацію ЗМІ?

- Прес-офіцери, або представники *зі зв'язків із громадськістю*

АБО

- *Безпосередньо СЛІДЧИЙ по конкретній справі*, тому що він, як правило, краще всіх уявляє, від кого та яка саме допомога потрібна і як це зробити, щоб одержати потрібний результат.

Прийоми спілкування зі ЗМІ

«Жодних коментарів!» - не завжди доцільна відповідь, точніше недоцільна ВЗАГАЛІ

Навіть відмова може і має бути обґрунтована іншими словами: **«На даний момент продовжуються слідчі дії і говорити про щось зарано, тому давайте дочекаємося офіційного коментаря найближчим часом. Наша прес-служба повідомить Вас додатково.»**

Чи то:

«Тривають оперативно-розшукові дії, а передчасна інформація може цьому зашкодити. Давайте дочекаємося офіційного коментаря найближчим часом. Наша прес-служба повідомить Вас

Можливо використання можливостей ЗМІ, завдяки наданню мінімальної інформації: ***«Можемо повідомити, що злочинців було двоє і мають наступні характерні ознаки: ... Якщо хтось з громадян має інформацію щодо скоєного злочину, чи то підозрюваних осіб, просимо звертатися за телефоном ... Більш детальну інформацію щодо пригоди Ви зможете отримати у нашої прес-служби.»***

У випадку ж настійливих намагань співробітників ЗМІ отримати бажану інформацію, які часто пов'язані з провокативними діями, варто **наголосити на статусі журналіста на місці події, а також запропонувати офіційно звернутися з запитом, що гарантовано законодавством. Окремо можливо наголосити на відповідальності за розголошення чи то перешкодження слідству.**

Особливостей спілкування з громадянами, слід відмітити, що особливих хитрощів тут не має і все цілком укладається у розуміння звичайного ділового етикету і офіційного стилю спілкування, які регламентуються положеннями етики державного службовця, основи якої закріплені в статті 5 Закону України “Про державну службу”, “Етичний кодексом співробітника ОВС України”, який конкретизує положення ст. 5

Основні вимоги культури спілкування з громадянами, ґрунтуються на вимогах загальнолюдської моралі та етичних і культурних цінностях сучасного суспільства.